

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN TOÀN THẮNG

HOÀN THIỆN PHÂN CẤP QUẢN LÝ
NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60 34 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đỗ Thị Bắc

Thái Nguyên - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả trình bày trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tôi xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc./.

Thái Nguyên, năm 2013

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Toàn Thắng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ quý báu của tập thể và các cá nhân. Nhân đây tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn của mình:

Tôi xin chân thành cảm ơn tới Ban giám hiệu Nhà trường cùng các thầy, cô giáo trong khoa Kinh tế, khoa Sau Đại học trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã giúp đỡ, dạy bảo tôi trong quá trình học tập.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn giáo viên hướng dẫn khoa học PGS.TS Đỗ Thị Bắc đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo cho tôi trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ và tạo điều kiện của các đồng chí lãnh đạo và chuyên viên các Phòng Tài chính - Kế hoạch; Phòng Nông Nghiệp và PTNT, Phòng Thống kê đã góp ý và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn gia đình, các đồng nghiệp và bạn bè đã cổ vũ động viên và tạo điều kiện để tôi hoàn thành tốt đề tài luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, năm 2013

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Toàn Thắng

MỤC LỤC

	Trang
Trang phụ bìa	
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	ix
DANH MỤC CÁC BẢNG	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
2.1. Mục tiêu chung	3
2.2. Mục tiêu cụ thể	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	4
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ THỰC TIỄN PHÂN CẤP QUẢN LÝ	5
1.1. Lý luận chung về ngân sách Nhà nước	5
1.1.1. Khái niệm về ngân sách Nhà nước	5
1.1.2. Tổ chức hệ thống ngân sách Nhà nước	6
1.2. Lý luận cơ bản về phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước	7
1.2.1. Khái niệm phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước	7
1.2.2. Vai trò của phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước	8
1.2.3. Mục tiêu của phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước	10
1.2.4. Nguyên tắc của phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước	11
1.2.5. Nội dung phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước	15

1.2.5.1. Lập dự toán ngân sách Quận, Thành phố	16
1.2.5.2. Chấp hàng ngân sách Quận, Thành phố	20
1.2.5.3. Kế toán và quyết toán ngân sách	24
1.2.6. Những nhân tố ảnh hưởng đến phân cấp quản lý NSNN	26
1.3. Kinh nghiệm phân cấp quản lý NSNN của một số thành phố	27
1.3.1. Kinh nghiệm của thành phố Bắc Ninh – tỉnh Bắc Ninh	27
1.3.2. Kinh nghiệm của thành phố Vĩnh Yên	29
1.3.3. Những bài học kinh nghiệm rút ra và khả năng vận dụng đối với thành phố Thái Nguyên	33
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần nghiên cứu	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu	35
2.2.1. Chọn địa điểm nghiên cứu	35
2.2.2. Thu thập số liệu	36
2.2.2.1. Thu thập số liệu đã công bố	36
2.2.2.2. Thu thập số liệu mới	36
2.2.3. Phương pháp phân tích	37
2.2.4. Các chỉ tiêu phân tích	38
2.2.4.1. Chỉ tiêu phản ánh điều kiện KT - XH TP Thái Nguyên	38
2.2.4.2. Chỉ tiêu đánh giá kết quả phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	38
2.2.4.3. Chỉ tiêu phản ánh nguyên nhân ảnh hưởng đến kết quả phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn TP Thái Nguyên	38
Chương 3. THỰC TRẠNG PHÂN CẤP QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC	40
3.1. Đặc điểm địa bàn thành phố Thái Nguyên	40
3.1.1. Điều kiện tự nhiên của thành phố Thái Nguyên	40

3.1.1.1. Vị trí địa lý	40
3.1.1.2. Địa hình, thổ nhưỡng	40
3.1.1.3. Đặc điểm thời tiết và khí hậu	41
3.1.1.4. Tình hình phân bố và sử dụng đất đai	43
3.1.2. Tình hình nhân khẩu và lao động của thành phố Thái Nguyên	44
3.1.3. Hệ thống cơ sở hạ tầng	45
3.1.4. Điều kiện kinh tế của thành phố Thái Nguyên	48
3.1.5. Đánh giá thuận lợi, khó khăn công tác phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	49
3.1.5.1. Đánh giá chung về tình hình kinh tế xã hội của thành phố Thái Nguyên	49
3.1.5.2. Những thuận lợi đối với công tác quản lý NSNN	49
3.1.5.3. Những khó khăn đối với công tác quản lý NSNN	50
3.2. Thực trạng phân cấp quản lý ngân sách trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	51
3.2.1. Tổ chức hệ thống phân cấp quản lý ngân sách trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	51
3.2.2. Thực trạng phân cấp quản lý ngân sách trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	51
3.2.2.1. Quá trình phân cấp QLNSNN	51
3.2.2.2. Phân định nguồn thu giữa ngân sách Trung ương và ngân sách địa phương	56
3.2.2.3. Phân định nhiệm vụ chi giữa ngân sách Trung ương và ngân sách của thành phố Thái Nguyên	66
3.2.2.4. Đánh giá của các cán bộ về hệ thống phân cấp ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	72
3.2.2.5. Phân định nhiệm vụ thu, chi đối với ngân sách cấp xã, phường	75

3.2.3. Quá trình lập, chấp hành và quyết toán ngân sách thành phố	75
3.2.4. Kết quả của phân cấp quản lý ngân sách trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	81
3.2.5. Đánh giá chung tình hình phân cấp quản lý ngân sách trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	82
3.2.5.1. Những mặt đạt được	82
3.2.5.2. Những tồn tại cần khắc phục	84
3.2.5.3. Nguyên nhân chủ yếu	85
Chương 4. GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÂN CẤP QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CỦA THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN	89
4.1. Những quan điểm phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	89
4.1.1. Bảo đảm tính thống nhất của hệ thống tài chính quốc gia và vai trò chủ đạo của ngân sách Trung ương	89
4.1.2. Bảo đảm hiệu quả kinh tế - xã hội cao trong sử dụng NSNN	90
4.1.3. Bảo đảm tính rõ ràng, minh bạch và sự công bằng	91
4.2. Những căn cứ và định hướng công tác phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	93
4.2.1. Những căn cứ công tác phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	93
4.2.2. Định hướng và mục tiêu công tác phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	93
4.2.2.1. Định hướng công tác phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	93
4.2.2.2. Mục tiêu công tác phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	97

4.3. Giải pháp hoàn thiện phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước của thành phố Thái Nguyên – tỉnh Thái Nguyên	98
4.3.1. Hoàn thiện tổ chức bộ máy của Hội đồng nhân dân địa phương	98
4.3.2. Nâng cao năng lực cán bộ công tác trong hệ thống HĐND địa phương	100
4.3.3. Bổ sung, hoàn thiện một số quy chế để tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm của HĐND địa phương	101
4.3.4. Bổ sung, hoàn thiện một số quy chế để tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm của HĐND địa phương	102
4.3.5. Hoàn thiện hệ thống căn cứ, định mức trong công tác lập và phân bổ dự toán ngân sách	104
4.4. Kiến nghị	106
KẾT LUẬN	108
TÀI LIỆU THAM KHẢO	111
PHỤ LỤC	114

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	VIẾT TẮT	Ý NGHĨA
1	NSNN	Ngân sách Nhà nước
2	NS	Ngân sách
3	TC-KH	Tài chính – kế hoạch
4	UBND	Ủy ban nhân dân
5	HĐND	Hội đồng nhân dân
6	QLNSNN	Quản lý ngân sách Nhà nước
7	SX	Sản xuất
8	KD	Kinh doanh
9	DT	Diện tích
10	NQ-CP	Nghị quyết – chính phủ
11	CN-TTCN	Công nghiệp – tiểu thủ công nghiệp
12	TP	Thành phố
13	TDTT	Thể dục thể thao
14	NQD	Ngoài quốc doanh
15	SXKD	Sản xuất kinh doanh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng	Nội dung	Trang
1.1	Tình hình thu ngân sách của thành phố Vĩnh Yên giai đoạn 2010-2012	30
1.2	Tình hình chi ngân sách của thành phố Vĩnh Yên giai đoạn 2010-2012	32
2.1	Số liệu mẫu điều tra	36
3.1	Tình hình đất đai của thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012	43
3.2	Tình hình dân số và lao động của thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012	44
3.3	Tình hình tăng trưởng kinh tế của một số ngành của thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên	48
3.4	Thu ngân sách của TP Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012	61
3.5	Cơ cấu thu ngân sách của thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2010-2012	63
3.6	Tình hình hoàn thành kế hoạch thu ngân sách của thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012	65
3.7	Chi ngân sách của TP Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012	68
3.8	Cơ cấu chi ngân sách của thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012	70
3.9	<i>Tình hình hoàn thành kế hoạch chi ngân sách của thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2012</i>	71
3.10	Đánh giá hệ thống phân cấp ngân sách Nhà nước trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	72
3.11	Chỉ tiêu căn cứ phân bổ vốn đầu tư	73
3.12	Tiêu chí chi thường xuyên	74